

Några förslag till åtgärder vid taxeringskontroll av fåmansbolag och deras ägare

Av länsrevisorn Sven-E. Nordlund

På grund av den intressegemenskap, som föreligger mellan fåmansbolag och ägare av sådana, är det vid taxeringsrevision önskvärt att ha samtidig tillgång till bolagets och ägarnas deklarationer. Om så ej sker är det risk för att väsentliga belopp undgår taxering. Som inledande åtgärd kan det därför vara lämpligt att kontrollera, att sådana utbetalningar till aktieägare som avdragits i bolagets deklaration även tagits upp som inkomst hos respektive bolagsägare. Kontrollen kan verkställas genom att bifogade blankett (s 247) ifylles. Av olika skäl – t ex brutet räkenskapsår, löneutbetalningar o dyl till bolagsägares barn, förekomsten av dotterbolag — kan det härvid visa sig nödvändigt att få tillgång till ytterligare deklarationer (Jfr Svensk Skattetidning 1966 s 118).

Bilförmån

a) Bolagsägaren deklarerar värde av bilförmån men ej innehav av bil. Detta beror sannolikt på att bilen tillhör bolaget, där samtliga bilkostnader inklusive värdeminskingsavdrag som regel kostnadsförts. Det finns ofta anledning till en kritisk granskning av den uppgivna bilförmånens värde. Därvid bör bl a bokförda kostnader för bil, som disponeras av bolagsägare, så långt möjligt särskiljas från övriga bolagets bilkostnader.

b) Bolagsägaren deklarerar värde av bilförmån och innehav av egen bil. Bilkostnaderna kan ha belastat bolaget, vilket bör utredas.

c) Bolagsägaren har ej uppgivit värde av bilförmån och innehav av bil i sin deklaration. Det bör utredas om bolagets bil använts för bolagsägarens privatkörning.

Bolagsägares uthyrning av bil till bolaget

Ej sällan förekommer att bolagsägares bil uthyrs till bolaget, varvid bolagsägaren ges en förmån genom att man räknar med en högre milkostnad och/eller en längre körsträcka än den verkliga. Bolagsägaren deklarerar visserligen bilersättningen som inkomst men yrkar mestadels avdrag för kostnader med samma belopp som ersättningen. Verifikationsunderlaget hos bolaget bör i dylikt fall granskas kritiskt och det för mycket avdragna beloppet återföres till beskattning hos bolagsägaren.

Bolagsägares inköp av bil från respektive försäljning av bil till bolaget

Det förekommer ofta att bolagsägare köper bil av bolaget. Bolagsägaren kan härigenom uppnå obehöriga skattemässiga fördelar. Förhållandet kan illustreras med följande exempel.

1) Bolaget X inköper den 1.12 år 1 en personbil för 30.000 kronor, som till 75 procent disponeras av bolagsägare A för privat bruk. Efter 14 månader, d v s den 1.2 år 3 säljer bolaget bilen till bolagsägare A till ett pris uppgående till bokförda restvärdet. Bolaget tillämpar räkningsårenlig avskrivning, alt 1, och har räkningsår = kalenderår.

a) Bolaget:

$$\text{Avskrivning år 1 } 30 \% = 9.000$$

$$\text{„ „ 2 } 21 \% = 6.300$$

$$\text{„ år 1+2 } 51 \% = 15.300$$

Restvärdet den 1.2 år 3 blir således $30.000 - 15.300 = 14.700$.

b) Bolagsägaren: Vid beräkning av bilförmåns värde skall enligt riksskattenämndens anvisningar värdeminskningen beräknas enligt reglerna för planerlig avskrivning. I detta fall uppskattas denna till 20 % av anskaffningskostnaden. I bilförmånen ingående värdeminskning blir således

$$\text{år 1) } 1/12 \times 75/100 \times 20/100 \times 30.000 = 375 \text{ kronor}$$

$$\text{år 2) } 75/100 \times 20/100 \times 30.000 = 4.500 \text{ kronor}$$

$$\text{år 3) blir = år 1) } 375 \text{ kronor}$$

Värdeminskningen uppgår sammanlagt till $(375 + 4.500 + 375 =) 5.250$ kronor. I bolagets bokföring (se ovan) har däremot för samma tid bokförts värdeminskning motsvarande bolagsägarens del i bilen med $(75/100 \times 15.300 =) 11.475$ kronor. Den 1.2 år 3 köper som nämnts bolagets ägare bilen till bokförda restvärdet hos bolaget, 14.700 kronor. Genom utköpet kan det möjligen ifrågasättas om bolagsägaren tillgodoförts en förmån av $(11.475 - 5.250 =) 6.225$ kronor, för vilket han bör taxeras. Dessutom bör han taxeras för förmån av fri bil en månad, och kanske fria drivmedel m m under övrig tid av år 3. (Jfr K G A Sandström, Aktieutdelning samt utdelning från ekonomisk förening, sid 100.)

2) Bolaget inköper bil för 30.000 kronor strax före räkningsårets utgång. I början av nästföljande räkningsår sedan räkningsårenlig avskrivning verkställt i bolagets bokslut försäljes bilen till bolagsägaren till bokförda restvärdet, d v s 70 procent av bolagets anskaffningskostnad. Här föreligger klart en förtäckt lön eller utdelning å 9.000 kronor, som bolagets ägare bör beskattas för.

3) Bolagsägaren säljer sin bil till bolaget till uppenbart för högt pris. Det av bolaget betalda överpriset torde för bolagsägaren utgöra förtäckt inkomst för vilken han skall beskattas. Jfr punkt 3 b fjärde stycket anv till 29 § KL.

Inköp respektive försäljning av fastighet

Bolagsägares inköp av fastighet till underpris respektive försäljning av fastighet till bolaget till överpris torde innebära förtäckt utdelning till bolagets ägare. Förhållandet kan uppdragas genom att köpeskillingen jämföres med fastighetens anskaffningsvärde, taxeringsvärde och/eller bokförda värde. (RÅ 1943 not 3—5, 1959 not 67 och även RÅ 1967 not 195 samt K G A Sandström, Aktieutdelning samt utdelning från ekonomisk förening, sid 457.)

Bolagsägares förmån av bostad

Enligt 42 § KL skall ”värdet av bostadsförmån beräknas med ledning av i orten gällande hyrespris eller, i avsaknad av tillfälle till sådan jämförelse, efter annan grund, som må finnas lämplig”. I fall, då bolagsägare erlagger hyra till bolaget, bör kontrolleras, att vad sålunda erlagts motsvarar förmånsvärdet beräknat enligt i 42 § KL angivna grunder. Ej sällan förekommer ”tyst kvittning” på så sätt att hyresförmånens värde kvittas mot en viss hyresersättning, som bolagsägaren erlagt, och förmånen upptages därför ej vare sig i deklaration eller på kontrolluppgift. Som framgår av 37 § TF skall dock förmån uppges i kontrolluppgift även om mottagaren haft att erlagga vederlag för densamma. Vidare förekommer väsentliga reduceringar av förmånsvärdet, som motiveras med att bolaget disponerar rum, källare, garage o dyl i bolagsägarens bostad. Detta bör givetvis kontrolleras. Det förekommer även att bolaget lämnar hyresersättning för lokaler i bostaden, som uppges ha använts av bolaget, varvid den verkliga avsikten kan vara att bereda bolagsägaren en förtäckt förmån. Att bolaget och dess ägare har samma adress kan ge anledning till utredning.

Kostnader för bolags villafastighet, som upplåtes som bostad åt i bolaget verksam huvudaktieägare, är som regel ej avdragsgilla i bolagets rörelse, eftersom fastigheten av bolaget regelmässigt skall deklareras enligt schablonmetoden — formulär 6 b. Bolaget äger däremot göra avdrag för värdet av bolagsägarens bostadsförmån som driftkostnad i rörelsen (RÅ 1962 not 1278). I samband med t ex kostnadskrävande reparationsarbeten yrkas ej sällan att fastigheten i bolagets deklaration skall redovisas på formulär 6 a. Detta brukar motiveras med att vissa av fastighetens utrymmen — garage, källare o s v — tagits i anspråk för rörelsen i sådan omfattning, att schablonmetoden ej skulle vara tillämplig. Man bör undersöka hur det faktiskt förhåller sig. I varje fall synes schablonmetoden tillämplig på den del av villafastigheten som aktieägaren använder till egen bostad. Yrkande om frångående av schablonmetoden kan givetvis även förekomma i fall, då bolagsägaren står som ägare av fastigheten med motiveringen att en stor del av fastigheten uthyrts till bolaget. Det bör härvid undersökas, om hyran står i rimlig proportion till vad som sålunda upplåtits. I den mån hyran är för hög utgör den lön eller, för passiv ägare, utdelning, och skall ej beaktas vid en bedömning om schablonmetoden skall tillämpas eller inte.

Övriga förmåner

Det förekommer, att bolaget belastas för kostnader avseende bolagsägares telefon, elektricitet, tidningar o s v utan att detta framgår av kontrolluppgiften. Tillhoppa kan dessa kostnader uppgå till ej obetydliga belopp. Eftersom det är fråga om bolagsägaren tillkommande förmåner, bör denne taxeras för förmånernas värde.

Bolagsägares inkomster från fåmansbolag

I de fall då samtliga bolagsägare är aktivt verksamma i bolaget, torde rättspraxis inom vida gränser ej lägga hinder i vägen för uttagande av bolagets vinst i form av

lön, varigenom dubbelbeskattningseffekten undvikas (RÅ 1936 not 106, 1938 not 436, 1954 not 1965). Om däremot någon eller några av bolagets ägare ej är aktivt verksam i bolaget, blir förhållandet ett annat. Då med lön i gängse mening avses ett vederlag för utförd prestation och dylika aktieägare ej utfört någon sådan, bör av dem uttagna vinster och förmåner ej beskattas som lön utan som *utdelning* för vilken bolaget ej kan medges avdrag. Det bör således undersökas om bolagsägare, som uppburit lön från bolaget verkligen varit verksam i bolaget. Härvid torde vederbörandes ålder, hemvist, civilstånd, kön o s v lämna viss ledning (RÅ 1931 not 1100, 1945 not 348, 1952 not 994).

I fåmansbolag och i synnerhet då enmansbolag torde kontrolluppgiften för annans taxering ej utan visst berättigande kunna betecknas som kontrolluppgift för egen taxering. Det förekommer nämligen att verkställande direktören/bolagsägaren själv upprättar den kontrolluppgift, som skall ligga till grund vid kontrollen av hans egen självdeklaration. Det är klart, att en sådan kontrolluppgift är av ringa eller intet värde. Ytterligare kontroll är därför ofta påkallad. I fall då hyresförmån, bilförmån, rese-, traktaments-, representationsersättningar o s v kan tänkas förekomma, men detta ej framgår av kontrolluppgiften, bör detta uppenbarligen ge anledning till närmare undersökning. Ej sällan torde anställningskontrakt, löneavtal o dyl kunna ge vägledning i dylika fall.

Tantiem

Tantiembegreppet omnämnes ej i skatteförfattningarna. Det torde emellertid stå klart, att tantiem liksom lön skall utgöra ett vederlag för utförd prestation, vilket — i motsats till lön — utbetalas i relation till företagets vinst. Detta framgår av AL:s 71 och 72 §§, där tantiem omnämnes i samband med stadganden om skyldighet att verkställa avsättningar till reserv- och skuldregleringsfonderna.

Av deklARATIONER, som avlämnas av bolag och bolagsägare, framgår ofta ej om avsättning och utbetalning av tantiem verkställts. I bolagets balansräkning ingår tantiembeloppet mestadels som delpost bland exempelvis löneskulder, kortfristiga skulder, diverse kreditorer, interimsskulder o dyl. I vinst- och förlusträkningen ingår avsatt tantiem regelmässigt i posten allmänna förvaltningskostnader. Vidare framgår det som regel ej av kontrolluppgiften, om tantiem ingår i uppgivna löneförmåner.

Beskattning av tantiembelopp skall ske, då de är tillgängliga för lyftning. Man torde härvid regelmässigt kunna räkna med den tidpunkt, då fastställd balansräkning i AL:s mening föreligger, d v s dagen för den bolagsstämma som skall hållas inom sex månader efter räkenskapsårets utgång. Tantiembeloppet upptages i enlighet härmed som inkomst inte vid den tidpunkt då beloppet bokföres hos bolaget utan först då bolagsstämmobeslutet föreligger. Detta i förening med att olika redovisningssätt ofta förekommer, skapar risker för att beloppen helt eller delvis undgår beskattning. Det kan vidare förekomma att som tantiem betecknade belopp realiter avser vinstdisposition, som ej utgör avdragsgill kostnad för bolaget (KR:s utslag

5.12.1969, ang R Olssons Boktryckeri AB). Vid taxeringskontrollen kan det bli av vikt att få följande frågor besvarade.

- 1) Ingår avsättning för tantiem eller lön i ingående balansräkning och i så fall med vilket belopp?
- 2) Ingår avsättning för tantiem eller lön i utgående balansräkning och i så fall med vilket belopp?
- 3) Ingår i bokslutet avsatt tantiem eller lön i de på avlämnade kontrolluppgifter uppgivna löneförmånerna och i så fall med vilket belopp?
- 4) Hur har utbetalda tantiem- och lönebelopp bokförts?
- 5) Balansdag och dag för bolagsstämma.

Lån

Om bolaget avskriver lån till aktieägare skall belopp motsvarande avskrivningen i regel redovisas som inkomst av aktieägaren (jfr RÅ 1959 not 1696 och Sv Skattetidn 1968 s 101). Vidare kan under vissa förhållanden bolag, som beviljar delägare räntefritt lån eller lån mot oskäligt låg ränta, taxeras för ej utkrävd ränta. Räntan uppskattas till 5 % av lånet (jfr RN 1967 nr 5: 1 samt E. Scholander i Sv Skattetidn 1959 s 47 och 1962 s 104). I speciella fall kan lån till aktieägare i realiteten vara att betrakta som lön eller utdelning till denne. (RR:s utslag 3.3 1970 avseende kylmontören I H:s eftertaxering för år 1962. Betr I H:s eftertaxering för år 1961 blev utgången annorlunda uppenbarligen beroende på de särskilda omständigheterna i detta mål.)

Periodiskt understöd

Dubbelbeskattningseffekten vid utbetalning av bolagsvinster till bolagsägare, som ej är verksamma i bolaget, kan kringgås inte blott genom att utbetalningar rubriceras som lön, styrelsearvode o dyl, utan även genom att en aktieägare, som är verksam i bolaget, lyfter vinst i form av lön och därefter i sin tur utbetalar belopp till aktieägare, som ej är verksamma i bolaget, varvid beloppen deklarerar som periodiska understöd. Även här kan föreligga en form av förtäckt utdelning. I dylika fall skall bolaget förvägras avdrag för vad som motsvarar "understöden" (RÅ 1963 not 1140). I konsekvens härmed bör den slutlige mottagaren taxeras för beloppet som utdelning.

Lön till bolagsägares hustru och barn

För att ernå skattemässiga fördelar beräknas ofta lön till aktieägares hustru och barn, trots att de icke alls eller endast i ringa omfattning gjort någon arbetsinsats. Vid taxeringskontrollen torde det härvid vara av vikt att följande undersökes.

- 1) När och med vilka belopp har lön till familjemedlemmar redovisats? Har det skett i den löpande bokföringen eller först i samband med bokslutet?
- 2) Har möjligen skötsel av minderåriga barn, studier, ålder, vistelse på annan ort el dyl kunnat lägga hinder i vägen för utförande av den angivna arbetsinsatsen?
- 3) Framgår i detalj vad det angivna arbetet avser?

Framgår av verkställd undersökning att arbetsinsats ej har gjorts, torde som regel den uppgivna lönen böra överföras till och beskattas hos den aktivt verksamme aktieägaren som inkomst av tjänst.

Resor, traktamenten och representation

Det förekommer att traktaments-, rese- och representationsersättningar till aktieägare ej redovisas på kontrolluppgiften. I den mån ett sådant förfarande uppdragas, kanske det från bolagets sida försvaras med att de faktiska kostnaderna betalats direkt av bolaget. Detta bör i så fall kunna styrkas genom företeende av behörigen kvitterade verifikationer. Ett kvitto av bolagsägaren kan som regel inte godtas i detta sammanhang. Det förekommer även, att bolaget direkt betalar en del av här nämnda kostnader, medan en viss ersättning betalas till bolagsägaren, som härigenom kan hoppas på att lättare få igenom sina yrkanden vid taxeringen.

Vid taxeringskontrollen bör bl a följande beaktas:

- 1) Är kostnaderna behörigen verifierade? Kan fråga vara om fiktiva poster, levnads-kostnader el dyl?
- 2) Har utbetalning av ifrågavarande ersättningar verkställts i överensstämmelse med RN:s anvisningar?

Utdelning på aktier

En översikt av skattskyldighetens omfattning framgår av tablån på s 246 som upprättats av förste taxeringsintendenten E. Scholander.

Skönstaxering

Skönstaxering bör i likhet med vad som förekommer beträffande andra skattskyldiga även tillgripas vid taxering av fåmansbolag och deras ägare, då skäl härtill föreligger.

Vid skönstaxering på grund av *låg bruttovinst* hos bolaget och/eller *kontantunderskott* hos bolagets ägare kan följande typfall förekomma.

- 1) *Låg bruttovinst* hos bolaget. — Om det vid utredningen ej kan fastställas, om det undanhållna beloppet tillgodoförts bolaget eller bolagets ägare, vilket ofta torde vara fallet, torde det regelmässigt finnas skäl för antagandet, att beloppet tillfallit bolagsägaren, som således bör bli föremål för skönstaxering.
- 2) *Kontantunderskott* hos bolagets ägare. — Bolagets ägare skönstaxeras.
- 3) *Låg bruttovinst* hos bolaget och *kontantunderskott* hos bolagets ägare. — Bolagets ägare skönstaxeras. Däremot torde det som regel ej finnas anledning att av dessa skäl höja inkomsttaxeringarna både hos bolaget och bolagets ägare, såvida det ej av utredningen framgår, att undanhållet belopp kommit både bolaget och dess ägare tillgodo.

Vid fastställelse av den sk bruttovinstprocenten torde bifogade diagram jämte anvisning till detta (bil 2) kunna underlätta arbetet.

Skattskyldighet för utdelning enl SFS 1967: 95 (Annellagen)

Om utdelning lyfts av aktiebolag eller ekonomisk förening av följande art	Kapital-plac. aktier ¹	Organisations-aktier	Andra aktier	Anm.
Bank- eller annan penningrörelse	ja	nej ²	ja	
Livförsäkringsanstaltsrörelse	ja	ja	ja	
Sjuk-, olycksfalls- eller skadeförsäkringsanstaltsrörelse	ja	nej ²	ja	
Byggnadsrörelse, tomtrörelse eller yrkesmässig handel med fastigheter svart fåmansföretag . . . . . annat	ja ja	nej nej	ja nej	Skattskyldigt för utdelning å aktie eller andel, som är lager-tillgång
Förvaltningsföretag (förvaltning av värdepapper eller likartad lös egendom) ³				Skattskyldigt för uppbyggnad utdelning till den del den överstiger egen beslutad utdelning för beskattningsåret
Investmentföretag ⁴				Skattskyldigt för uppbyggnad utdelning till den del den överstiger 125 % av egen beslutad utdelning för beskattningsåret
Annan verksamhet svart fåmansföretag . . . . . annat	ja ja	nej ⁵ nej ⁵	ja nej	

¹ Vad härmed menas se anv. till 54 § p 1 andra st. KL.

² Viss begränsning se 54 § andra st. KL.

³ Vad härmed menas se 54 § fjärde st. KL.

⁴ Vad härmed menas se anv. till 54 § p 1 tredje st. KL.

⁵ Viss begränsning se 54 § femte st. KL.

Anm. Observera vid brutet räkenskapsår att äldre bestämmelser gäller för utdelning, som blivit tillgänglig för lyftning före den 1 januari 1966.

Aktievärdering

Vid taxeringskontrollen torde det i många fall vara av värde att kontrollera, om uppgivna aktievärden är riktiga. Erfarenheten har visat, att exempelvis ökning av dold reserv i varulager, höjda taxeringsvärden o dyl ofta kan ge anledning till väsentliga uppjusteringar av aktiernas värde. I förekommande fall bör samråd ske med länsstyrelsens taxeringsavdelning (aktievärderingsdetaljen) för åsättande av nytt aktievärde.

Sambandet mellan bolagets och dess ägares taxeringar

I de fall taxeringsnämnden åsätter exempelvis skönstaxering eller vidtager annan åtgärd för att korrigera avlämnade deklARATIONER är det mestadels bolagsägaren och icke bolaget, som blir föremål för dessa åtgärder. Då de ofta måste bygga på uppgifter, som endast framgår av bolagets deklARATION, är det viktigt, att dessa uppgifter delges den taxeringsnämnd, som handlägger bolagsägarens taxering. I den mån rekommendationen på sidan 4 av deklARATIONsformulär 1 b att lämna uppgift om huvudaktieägarens/ägarnas namn och adress har följts, kan aktieägarens taxeringsnämnd kontaktas med ledning av dessa uppgifter. Det har emellertid visat sig, att denna uppgift i stor utsträckning ej lämnas. Då den som regel är nödvändig vid upprättandet av nämnda kontakt med bolagsägarens taxeringsnämnd, bör de skattskyldiga erinras om vikten av att uppgiften lämnas. Detta torde bli kunna ske genom att de skattskyldigas revisorer erinras om att onödig skriftväxling i samband med taxeringsarbetet kan undvikas genom att följa rekommendationen.

Bil. 1

Hjälpsblankett avsedd att användas vid kontroll av s. k. fåmansbolag

Aktiebolaget: .....

Bransch: .....

Räkenskapsår: .....

Totala antalet aktier: .....

Bolagsägare: .....

Antal aktier: .....

Juridiska personen	Tax. år 19	Tax. år 19	Tax. år 19	Tax. år 19	Tax. år 19	Fysiska personen	Tax. år 19	Tax. år 19	Tax. år 19	Tax. år 19	Tax. år 19
1. Deklarationsnummer						1. Deklarationsnummer					
2. Redovisad						2. Till bolagsägare					
a) omsättning						a) utgiven kontant lön ..					
b) nettointäkt						b) uppuren tantiem ..					
c) förändring av dold reserv ..						c) traktamenten					
d) kostnadsförd tantiem						d) resekostn.-ersättn. ...					
e) balanserad tantiem						e) representationsbidrag ..					
3. Bruttovinstprocent						3. a) Deklarerat värde av bilförmån					
4. Personbilskostnad						b) Bilmärke och årsmod.					
a) värdeminskning						c) Finnes därjämte egen bil					
b) i övrigt						4. Uppgivet värde av					
5. Avdrag för traktamentskostnader						a) varuuttag					
6. Avdrag för resekostnader						b) bostadsförmån					
7. Avdrag för representation						5. Kontantöverskott					
8. Kostnader f. bolagsägares bostad						6. Fordran eller skuld gentemot bolaget					
9. Fordran enl. § 101:4 AL eller skuld gentemot aktieägare											

Bil. 2

Beräkning medelst diagram av underdeklARATIONENS storlek vid låg bruttovinst

Då skönstaxering tillgripes som medel att korrigera rörelseinkomsten i fall då bruttovinsten i procent av omsättningen är lägre än den som kan anses normalt påräknelig, är det av vikt, att underdeklARATIONENS storlek rätt uträknas innan sköns-

taxering beslutas. Diagrammet har upprättats för att underlätta denna beräkning. Avläsning å diagrammet kan ske, då normalt påräknelig bruttovinstprocent varierar mellan 10 och 60 procent.

Underdeklarationens storlek, som betecknas med X, kan beräknas med ledning av följande formel:

$$\frac{P}{100}(\text{oms} + X) = \text{br} + X$$

I formeln är p = normalt påräknelig bruttovinstprocent

oms = redovisad omsättning

br = „ bruttovinst

I stället för att uträkna underdeklarationens storlek (X) enligt ovanstående formel, kan avläsning ske direkt på diagrammet, där omsättningen antages vara 100.000 kronor och redovisad bruttoprocent 10 procent lägre än normalt påräknelig bruttovinstprocent.

Diagrammets tillämplighet åskådliggöres av följande exempel.

1) Normal bruttovinstprocent antages vara 20 procent och redovisad bruttovinstprocent således (20 ./ 10 =) 10 procent. Å den lodräta skalan kan direkt avläsas, att underdeklarationen under ovan givna förutsättningar uppgår till 12.500 kronor.

2) Normal bruttovinstprocent antages vara 20 procent och redovisad omsättning 573.000 kronor. — Vid en redovisad omsättning av 100.000 kronor erhöles under punkt 1) en underdeklaration av 12.500 kronor enligt diagrammet. I förevarande fall uppgår således underdeklarationen till $5,73 \times 12.500 = 71.625$ kronor.

3) Normal bruttovinst antages vara 20 procent, redovisad omsättning 573.000 kronor och redovisad bruttovinstprocent 3,5 procent för låg. — Enligt punkt 2) uppgick underdeklarationen till $5,73 \times 12.500$, då bruttovinstprocenten var 10 procent för låg. Underdeklarationen uppgår således i förevarande fall till $0,35 \times 5,73 \times 12.500 = 25.069$ kronor.

För att underlätta avläsningen har även kurvorna vid en underdeklaration av 2,5 och 5,0 procent inritats å diagrammet.

Diagram

utvisande underdeklarationen i kronor då redovisad bruttovinstprocent understiger rätt bruttovinstprocent med A) 10%, B) 5% och C) 2,5% vid en omsättning av 100.000 kr.

10 mm lodrätt = 1000 kr

Underdekl.
i tkr.

